

Anghel Andreescu
Dan Bardaş

Acțiunile separatiste care vizează România

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ANDREESCU, ANGHEL

Acțiunile separatiste care vizează România / Anghel Andreescu,

Dan Bardaș. - București : Editura RAO, 2016

ISBN 978-606-776-107-8

I. Bardaș, Dan

323.173(498)

Lucrare publicată sub egida

Academiei Oamenilor de Știință

din România

Editura RAO

Str. Bârgăului nr. 9-11, București, România

www.raobooks.com

www.rao.ro

Anghel Andreescu; Dan Bardaș

Acțiunile separatiste care vizează România

© Editura RAO, 2016

Toate drepturile rezervate

2016

ISBN 978-606-776-107-8

CUPRINS

Introducere/ 7

1. Secesiunea, autodeterminarea națională, autonomia – procese de apariție a noi state în Europa Centrală și de Est/ 15

1.1. Secesiunea/ 15

1.2. Autodeterminarea/ 24

1.3. Autonomia/ 26

2. Soluții europene. Soluții românești privind autonomia, auto-governarea și autodeterminarea națiunilor/ 53

3. Drepturile persoanelor aparținând minorității maghiare din România/ 62

4. Revizionismul maghiar după 1989/ 82

5. Prevenirea și combaterea acțiunilor separatiste violente/ 104

5.1. Posibile scenarii pentru România/ 105

5.2. Modalități de contracarare/ 107

5.3. Scopurile și forțele angajate în acțiunile separatiste/ 108

5.4. Situații favorizante externe și interne/ 117

5.5. Etapele probabile ale acțiunilor separatiste violente/ 118

5.6. Dezorganizarea conducerii/ 124

5.7. Riposta împotriva acțiunilor separatiste violente/ 126

Încheiere/ 128

Anexa nr. 1. Ucraina/ 132

Anexa nr. 2. Franța și Corsica/ 133

Anexa nr. 3. Spania și Țara Bascilor/ 134

Anexa nr. 4. Italia/ 135

Anexa nr. 5. Belgia/ 136

- Anexa nr. 6. Declarația Uniunii Democrate Maghiare din România privind problema națională/ 137
- Anexa nr. 7. Gruparea de pe pământul secuiesc a societății civile maghiare din Transilvania/ 138
- Anexa nr. 8. Gruparea pentru societatea civilă pe pământul secuiesc/ 140
- Anexa nr. 9. Un proiect de „autogovernare culturală“ a secuilor din 1931. Aberația și nocivitatea unei utopii/ 141
- Anexa nr. 10. Cazul Cseresznyes Pal/ 150
- Anexa nr. 11. Raportul comisiei parlamentare/ 152
- Anexa nr. 12. Raportul comisiei parlamentare/ 159
- Anexa nr. 13. Argumente împotriva autonomiei teritoriale pe criterii etnice a așa-zisului „Ținut Secuiesc“/ 168
- Anexa nr. 14. Populația stabilă după etnie-județe (anul 2012)/ 172

INTRODUCERE

După cel de-al Doilea Război Mondial, problema unității continentului european a devenit o prioritate, conturându-se în acest sens două tendințe în Europa, cea de integrare care domină Vestul și cea de secesiune, caracteristică Europei Centrale și de Est.

Alături de războaiele civile, războaiele de secesiune, de tip iugoslav sau ucrainean, constituie o realitate a fenomenului militar contemporan de la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea.

Cauzele războaielor de acest tip sunt multiple și în mare măsură vor fi analizate în paginile ce urmează, însă astfel de conflicte se opun de regulă tendințelor integraționiste care se manifestă la nivel continental sau regional.

Istoria a consemnat faptul că imperiile create artificial, cum este cazul statelor federative care au rezultat în urma tratatelor de pace, s-au scindat în state independente.

Factorul etnico-religios a jucat și încă mai joacă un rol important în formarea și manifestarea ideilor secesioniste.

Criza comunicării și intoleranța interetnică își au propriile determinări istorice.

Războiul Rece a blocat aspirațiile naționale, în timp ce regimurile dictatoriale din zonă au procedat la o deformare ideologică a identităților naționale și etnice.

Actualul val al naționalismului începe să-și manifeste forța distructivă în vestul și estul continentului nostru, condiție în care problema minorităților a dobândit o importanță capitală, de rezolvarea căreia depinde stabilitatea și securitatea în spațiul european și nu numai.

„Secolul XXI va fi marcat de o serie de confruntări între puteri care vor încerca să creeze coaliții prin care să controleze comportamentul american, în timp ce SUA vor iniția o serie de acțiuni militare pentru a stopa aceste inițiative...

Secolul XXI va avea mai multe războaie decât secolul XX, dar mai puține catastrofe, iar războiul americano-islamic este pe sfârșite, însă se «întrevede următorul conflict la orizont, cel cu Rusia».¹

Friedman aprecia în urmă cu cinci ani că Rusia își va reorganiza vechea sferă de influență, dar va da peste statele baltice, Polonia ceea ce înseamnă, o provocare pentru SUA, deci o nouă dimensiune a Războiului Rece.

Același autor aprecia că un alt adversar al SUA va fi China, care prin dinamismul său, va ajunge tot mai sus. Desigur, nu se estima că acest stat va avea la sfârșitul anului 2014, cel mai mare PIB din lume, peste 17 trilioane de dolari, întrecând pentru prima dată SUA. Este vorba despre un salt uriaș, făcut de China în numai șapte ani.

Se apreciază că era americană a început în decembrie 1991, prin prăbușirea URSS-ului, iar SUA au devenit singura

¹ George Friedman, *Următorii 100 de ani. Previziuni pentru secolul XX*, Ed. Litera, București, 2009, p. 15

putere mondială, propunându-și pentru secolul XXI², atingerea a cinci scopuri geopolitice care vor domina strategia militară: dominarea totală a Americii de Nord prin intermediul armatei, eliminarea oricăror amenințări venite din emisfera estică, exercitarea controlului total al căilor maritime de acces spre SUA și flota sa, dominația completă a oceanelor lumii, împiedicarea oricărei confruntări maritime cu un alt stat.

„SUA sunt atât de puternice, încât este imposibil pentru restul lumii să le controleze acțiunile.”³

După prăbușirea URSS, la sfârșitul secolului XX, marile puteri s-au stabilit în zonă pentru a se folosi de bogățiile Rusiei, creând o eră a haosului și a sărăciei.

Frontiera ruso-europeană a devenit una dintre faliile cu cele mai mari probleme, așa cum preciza Friedman, dar și politologul rus Dughin, ideologul partidului lui Putin, „Rusia Unită”.

Lista scenariilor violente este completată de Zbigniew Brzezinski⁴ care aprecia că vor avea loc războaie distrugătoare, dar și regionale importante purtate cu arme de distrugere în masă.

George Friedman amintea de „Temerea Americii, nu de China sau de Al Qaeda, ci de o posibilă cimentare a relației dintre Germania și Rusia. Aceasta poate șubrezi nu doar proiectul euroatlantic, dar și statutul de lider mondial al SUA, deci un semnal de alarmă către liderii americani și europeni orbiți de mirajul pacificator al proiectului UE și iluzia garanțiilor de securitate oferite de un NATO lipsit de substanță”⁵.

² *Idem*, pct. 1, p. 47

³ *Idem*, pct. 1, p. 48

⁴ Zbigniew Brzezinski, *Marea dilemă. A domina sau a conduce*, Ed. Scripta, București, 2005, p. 3

⁵ George Friedman, *Ținuturi de frontieră*, Editura RAO, București, 2013, p. 10

Interesantă este aprecierea cu privire la România și Polonia, care își păstrează „soarta istorică, de a nu fi nici stăpânul propriei sorți, nici căpitanul propriului suflet”⁶.

„Un lucru pe care îl înveți în Europa de Est este acela că nu alegi tu cum să trăiești. Adesea aleg alții pentru tine. În realitate România nu a avut niciodată în istorie un cuvânt mai mare de spus ca astăzi, când poate contribui activ la luarea deciziei în cele două structuri.”⁷

În schimb, Rusia va căuta să revină la ceea ce a fost odinioară, adică la vechile frontiere ale URSS și ale Rusiei țariste și asta pentru că ea este mult mai puternică decât era cu ani în urmă⁸, iar Putin a așezat-o pe o pantă ascendentă.

Chiar dacă a pierdut cinci milioane de km² și mai mult de jumătate din populația fostei URSS de aproape 300 milioane de locuitori, ajungând în prezent la 141 milioane de locuitori, aceasta rămâne cea mai întinsă țară din lume, cu cele mai mari bogății și a doua mare putere nucleară.

De asemenea, celelalte măsuri luate de noua conducere a țării au stopat tendința de secesiune a federației, încercându-se o revenire prin instrumente noi de expansiune: străinătatea apropiată (Crimeea deja ocupată și o parte din Ucraina); Comunitatea Economică Euroasiatică, formată din șase republici; Organizația Tratatului de Securitate Colectivă formată din șapte republici; rețelele de oleoducte și gazoducte.

Ideologul partidului „Rusia Unită”, Aleksandr G. Dughin aprecia că: „Rusia actuală nu reprezintă statul rus integral.

⁶ *Idem*, pct. 5, p. 11

⁷ *Idem*, pct. 5, p. 11

⁸ *Idem*, pct. 8, p. 21

Ea este o formulă de tranziție, un proces amplu politic, geopolitic, dinamic și global”⁹.

„Rusia este de neconceput fără imperiu.”¹⁰

„Statutul de putere regională impus Rusiei de către Occident este sinonim cu sinuciderea pentru poporul rus.”¹¹

„Către un nou Imperiu Euroasiatic”¹², aprecia Dughin și „Reîmpărțirea lumii”¹³, precum și „Crearea axei Berlin-Moscova pentru zădărnicierea organizării cordonului sanitar și al luptei împotriva rușilor”¹⁴.

Același politician susținea că ar trebui să facă parte din acest cordon sanitar: statele baltice; Polonia; Bielorusia, Ucraina, Ungaria; Cehia; România și Slovacia. De asemenea, mai susținea că „Ucraina de Est este predominant rusă; Crimeea trebuie să treacă sub controlul Rusiei (lucru deja realizat), iar existența actuală a Ucrainei reprezintă o lovitură monstruoasă la adresa „Rusiei, cea mai serioasă problemă ce stă în față Moscovei”¹⁵.

Așadar existența mai departe a Ucrainei unitare este imposibilă și acest teritoriu trebuie împărțit în zone corespunzătoare realității (vezi Anexa nr. 1), respectiv în:

- a) Ucraina de Est (Nipru-Marea Azov);
- b) Crimeea (imposibil de lăsat Ucrainei și așa s-a și întâmplat);
- c) Centrul Ucrainei;
- d) Ucraina de Vest.

⁹ Aleksandr Dughin, *Bazele Geopoliticii*. vol. I, Ed. Euroasiatică, 2011, p. 17

¹⁰ *Idem*, pct. 9, p. 128

¹¹ *Idem*, pct. 9, p. 132

¹² *Idem*, pct. 9, p. 141

¹³ *Idem*, pct. 9, p. 143

¹⁴ *Idem*, pct. 9, p. 149

¹⁵ *Idem*, pct. 9, p. 253

Autorul¹⁶ concluzionează că „integrarea României și a Moldovei este iminentă conform intereselor Moscovei sub noua ordine euroasiatică“.

Retrospectiv, tot așa au procedat Molotov prin pactul cu Ribbentrop, precum și conferințele aliaților de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial.

Ca o confirmare a ideii, H. Kissinger¹⁷ aprecia că Stalin a definit cerințele păcii în felul în care oamenii de stat ruși au făcut-o de secole – drept cea mai lată centură de siguranță de jur-împrejurul vastelor frontiere ale URSS.

George Friedman vede un element de stabilitate în reactivarea ideii de *intermarium*, o alianță strategică formată din Polonia, Slovacia, Ungaria, România și Bulgaria¹⁸.

În concluzie, apreciem că Rusia va definitiva: anexarea Crimeei indiferent de costuri, dar și a Transnistriei, va modela politica externă conform evoluției din Ucraina influențată de etnicii ruși din estul și sud-estul regiunii, sancțiunile economice și de altă natură ale UE vor fi graduale și moderate.

Țelul suprem al Rusiei este „transformarea în imperiu, într-o superputere care să participe la schimbarea finală a lumii“¹⁹.

Agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, dar și amestecul în Siria, pare să fi modificat fundamental viziunea statelor membre NATO, cu privire la integritatea teritorială, libertatea și pacea în Europa, și să fi determinat provocările din Orientul Mijlociu, agresivitatea statului islamic, haosul din nordul Africii, migrația din Orientul Mijlociu și nordul Africii.

¹⁶ *Idem*, pct. 9, p. 254

¹⁷ H. Kissinger, *Diplomație*, Ed. All, București, 2013, p. 350

¹⁸ *Idem*, pct. 5, p. 350

¹⁹ Aleksandr Dughin, *A patra putere politică. Rusia și ideile politice ale secolului XXI*, Chișinău, 2014, p. 225

În acest context geopolitic complicat, renumitul politician german Hardy F. Schloer aprecia în aprilie că, „Rusia va încerca să anexeze o parte din Republica Moldova, sudul Ucrainei, Odessa și întreaga zonă de la gurile Dunării, iar aderarea țărilor din Europa de Est la UE a fost o mare greșeală, aceste state din regiune trebuind să se concentreze pe producția alimentară, adevărata valoare a regiunii“²⁰.

România trebuie să-și stabilească propria poziție față de criza din Ucraina și să discute separat cu Rusia „pentru că ea se află la granița unei probleme adevărate și nu Germania“.

În acest context geopolitic complex se analizează naționalismul post-Trianon, specific maghiarilor, controversata lege a maghiarilor de pretutindeni, declarațiile ministrului de externe al Ungariei după vizita de la Moscova, parteneriatul Moscova – Budapesta, dar și lecțiile oferite de premierul maghiar la Universitatea de Vară de la Băile Tușnad din România.

În concluzie, apreciem că diversitatea și necesitatea dialogului în actualele contexte geopolitice trebuie valorificate până nu va fi prea târziu.

Nu întâmplător, Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“, arăta în 1934²¹ că: „Spiritul larg în care erau concepute tratatele de pace n-a fost înțeles de asupritorii de ieri care au dezlănțuit în toată lumea o agitație nemaivăzută bazată pe fals și intervențiuni, sperând că dintr-un cataclism vor recâștiga ceea ce stăpâniseră prin încălcarea opiniei publice indusă cu desăvârșire în eroare, va trece timp și muncă îndelungată pentru ca să putem lumina“.

²⁰ Hardy F. Schloer, director general executiv, fondatorul grupului de consultanță Schloer Consulting Groop, 14.04.2015, Germania

²¹ Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“. *România și revizionismul maghiar*, introducere, 1934